

Nr 306.

Av herr **Berglund**, *angående tillfällig löneförbättring under år 1921 åt personal vid artilleriets fabriker och tyganstalter.*

I Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 413 har framställning gjorts om beredande av tillfällig löneförbättring för viss personal vid armén. Bland denna personal finnes det en del civilmilitära personalgrupper, som blivit mindre väl tillgodosedda än sina respektive militära vederlikar inom samma rangklasser såsom:

Tyg- och fabriksingenjörer, vilka i lönehänseende äro jämställda med kapten av 1. klassen.

Tyg- och fabriksförvaltare av 1. klassen samt departementsskrivare med löjtnant av 1. klassen.

Verkmästare av 2. klassen, tyg- och fabriksskrivare, tyghantverkare och fortmaskinist med sergent av 1. klassen.

Tyg- och fabriksingenjörer svara i sista hand för, att arbetena vid resp. fabrik eller tygstation bliva i full överensstämmelse med ritningar och modeller, samt utreda frågor av teknisk art.

Departementsskrivare tjänstgöra på artilleridepartementets olika avdelningar med expeditions- och revisionsarbeten.

Tyg- och fabriksförvaltare tjänstgöra såsom uppbördsmän å artilleriets fabriker samt såsom kassaförvaltare å tygstationerna och nyssnämnda fabriker.

Tyg- och fabriksskrivare biträda tyg- och fabriksförvaltaren med bokföringen samt resp. förråds skötsel och upprätthålla vid förfall tygförvaltares tjänst.

Verkmästare av 2. klass tjänstgöra såsom sådana vid Åkers krutbruk, där de närmast handleda arbetat samt ha uppsikten över arbetspersonalen.

Tyghantverkarna, vilka i regel tjänstgöra såsom verkstadsföreståndare vid tyganstalernas olika verkstäder, svara i första hand för arbe-

tenas fullgoda utförande samt hava enligt instruktionen skyldighet att ersätta, vad som genom deras försummelse blivit skadat eller förkommet.

Fortmaskinist har närmaste uppsikten över och skötseln av de maskinella anordningarna vid fortén.

Dessa personalgrupper, vilka äro upptagna under artilleriets fabriker och tyganstalter, böra gå grund av sin tjänstgöring erhålla tillfällig löneförbättring till samma belopp och enligt samma principer som deras militära vederlikar, dels därför att de före 1918 på grund av sin mera krävande tjänstgöring intill denna tid hade högre löneförmåner än sina respektive vederlikar, och dels därför att de genom riksdagens beslut av den 4 juni 1918 erhöilo mindre inkomst än deras resp. vederlikar inom armén.

Av 44 st. tyghantverkare upptagna i årets statsverksproposition hava 39 st. över 13 års anställning i underofficers rangklass, de återstående 5 st. hava 6 års tjänst i samma rangklass, dessutom hava samtliga flera tjänstår i lägre rangklasser.

Av tyg- och fabriksskrivare 14 st. till antalet hava 13 st. över 15 års tjänst med underofficers rangklass samt 1 st. 7 års tjänst i samma rangklass, inom denna personalgrupp finnes en hel del som har varit underofficer i ett flertal år.

Av tyg- och fabriksförvaltare av 1. klassen 14 till antalet hava 13 st. 12 års tjänst såsom sådan samt 1 st. 7 års tjänst såsom tygförvaltare av 1. klass, dessutom hava de ett flertal tjänstår i lägre grader.

Av departementsskrivarne hava 6 st. över 12 års tjänst som sådan samt dessutom ett större antal tjänstår i lägre grader.

Av 4 st. tyg- och fabriksingenjörer hava 3 st. över 9 tjänstår i denna befattning.

Denna personal, som uteslutande sysselsättes med dels förvaltnings-tjänst med åtföljande uppbördsmanansvar, uppsikten och vården av samtlig artillerimateriel samt nytillverkningen av dylik är därigenom väl värd en högre tillfällig löneförbättring än den nu föreslagna.

Vid en granskning av de årsinkomster, som vid artilleriets fabriker och tyganstalter utbetalts vid exempelvis Stockholms tygstation, finner man, att en del av den extra personalen i avlöningsmedel utkvitterat ganska avsevärda belopp utöver vad som t. ex. tillkommer en tyghantverkare eller en tygskrivare, i några fall ända till 500 kronor mera än en dylik.

En tyg- och fabriksskrivares eller tyghantverkares sammanlagda inkomst utgör kronor 5,687:56, medan det till extra arbetare utbetalats: 6,220:18, 6,140:73, 5,902:18; härtill kommer ett flertal, som med olika

belopp innehaft högre inkomst än tyghantverkarne, vilka tjänstgöra såsom förmän på resp. verkstäder; sammanlades ställer sig förhållandet med tygskrivarne, vilka hava samma löneförmåner som tyghantverkarne. De extra skrivbiträdena hava avsevärt högre inkomst: en har t. ex. 6,245: 15, en annan 6,162: 54 och en tredje 6,053: 35 o. s. v. Dessa siffror äro ju rätt så belysande och tala för, att en ändring bör ske i dessa personalgruppers avlöningsförhållande.

Att personalen vid artilleriets fabriker och tyganstalter tilldelats ålderstillägg på grund av sin ansvarsfullare tjänstgöring samt de små utsikter till befordran, som förefinnas för denna personal, borde ej utgöra något hinder för personalen att inrangeras under samma avlöningsprinciper som deras militära kamrater. De skäl, som förelågo då ålderstilläggen å respektive löner tilldelades dem, böra även nu föreligga.

1917 års sakkunniga erkänna, att dessa löntagare borde haft en väsentligt större löneförbättring, än de sakkunniga med nu givna förutsättningar kunnat ifrågasätta, vilket knappast torde kunna undvikas, därest kompetent och i övrigt lämplig personal skall kunna för ifrågavarande befattningar förvärfvas (se sidan 341 av de sakkunnigas betänkande av den 5 mars 1918). Som av förestående synes, voro de sakkunniga redan 1918 av den åsikten, att dessa löntagare borde hava högre inkomst än de nu dem tilldelade lönerna, men av principiella skäl hava de sakkunniga ej ändrat åsikt, vad beträffar förhöjningen av den tillfälliga löneförbättringen för nämnda personal. När staten är hänvisad att utbetala högre avlöning till viss extra personal inom samma verk, så bör givetvis den ordinarie personalen ej erhålla lägre avlöning än denna.

Vid en granskning av förestående inses lätt, att dessa personalgrupper genom sin tjänstgöring hava ett för försvarsväsendet lika krävande arbete som deras militära vederlikar, och när så är förhållandet böra de även fullt likställas med dessa och ej, såsom nu, erhålla mindre, tillfällig löneförbättring än sina vederlikar inom de olika rangklasserna.

Den ökning å anslaget, som genom ett bifall till denna motion skulle ske, ställer sig sålunda:

4 st. fabriksingenjörer eller tygingenjörer med 50 kronor vardera	kronor	200
7 st. departementsskrivare med 350 kronor vardera	»	2,450
12 st. tyg- och fabriksförvaltare med 350 kronor vardera ..	»	4,200
2 st. verkmästare av 2. klass med 250 kronor vardera ...	»	500
12 st. tyg- och fabrikskrivare med 250 kronor vardera	»	3,000

Transport kronor 10,350

	Transport kronor	10,350
44 st. tyghantverkare med 250 kronor vardera	»	11,000
7 st. fortmaskinister med 250 kronor vardera	»	1,750
	<u>Summa kronor</u>	<u>23,100</u>

På grund av det anförda får jag härmed vördsamt hemställa, det riksdagen måtte besluta,

att, utöver vad Kungl. Maj:t i proposition nr 413 föreslagit, anslå ytterligare kronor 23,100 att utgå till ovannämnda personal vid artilleriets fabriker och tyg-anstalter som tillfällig löneförbättring under år 1921.

Stockholm den 20 april 1920.

J. E. Berglund.
